Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 25 czerwca 2026 roku

Sprawa: Oświadczenie złożone przez senatora Adama Szejnfelda w dniu 8 czerwca 2026 r.
Znak sprawy: DD3.054.19.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z oświadczeniem Pana Senatora Adama Szejnfelda w sprawie braku waloryzacji progu podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych rozliczanego na skali podatkowej, uprzejmie wyjaśniam.

Podatek PIT[1] obowiązuje w Polsce od 1992 r. Został on wprowadzony ustawą z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych[2]. Podstawową formą opodatkowania w tym podatku jest opodatkowanie wg skali podatkowej. Ustalony na podstawie tej ustawy podatek PIT pełni przede wszystkim funkcję fiskalną, co oznacza, że jego głównym celem jest zapewnienie środków finansowych na realizację zadań państwa. Wpływy z tego podatku przeznaczane są na finansowanie m.in. wydatków na edukację, infrastrukturę oraz innych działań służących dobru wspólnemu. Natomiast dochody z tytułu udziału w tym podatku są podstawowym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego, umożliwiającym realizację usług publicznych i utrzymanie stabilności finansów publicznych. Stabilność i przewidywalność systemu podatkowego pozostają istotnym elementem polityki finansów publicznych.

W podatku PIT, od 2009 r. obowiązuje skala podatkowa z dwiema stawkami podatku, dwoma przedziałami dochodów oraz jednym progiem. Początkowo, w dwustopniowej skali stawki podatku wynosiły 18% i 32%, próg dochodów 85 528 zł, a kwota wolna 3 091 zł. Natomiast od 2022 r. do dochodów osób fizycznych ma

[1] Podatek dochodowy od osób fizycznych.
[2] Dz. U. z 2026 r. poz. 592, z późn. zm.; zwana dalej: „ustawą PIT".

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

zastosowane skala ze stawkami podatku 12% i 32%, jednym progiem dochodów w wysokości 120 tys. zł oraz roczną kwotą wolną wynoszącą 30 tys. zł.

Według tak skonstruowanej skali podatkowej podatek oblicza co roku około 25 mln podatników, w tym zdecydowana większość wyłącznie według niższej stawki podatku (12%). W rozliczeniu podatku PIT za 2025 r. odsetek tych podatników wyniósł około 90%. Oznacza to, że około 10% podatników uzyskało dochody powyżej progu dochodowego w kwocie 120 000 zł i stosowało stawkę podatku w wysokości 32%. Co istotne, stawka 32% ma zastosowanie jedynie do nadwyżki ponad kwotę 120 000 zł. Do dochodów nieprzekraczających progu dochodowego podatek oblicza się według stawki podatku w wysokości 12%.

Tabela 1. Liczba podatników przekraczających próg podatkowy 120 tys. zł oraz efektywna stawka PIT w latach 2022-2030 na podstawie danych z deklaracji PIT oraz symulacji modelu mikrosymulacyjnego

	rok								
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026***	**2027***	**2028***	**2029***	**2030***
Liczba podatników (mln)	25,6	25,5	25,6	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5	25,5
Liczba podatników przekraczających próg 120 tys. zł (mln)	0,7	1,3	1,9	2,4	3,1	3,6	4,1	4,6	5.0
Udział podatników przekraczających próg 120 tys. zł (%)	2,9%	5,2%	7,6%	9,5%	12,0%	14,0%	15,9%	18,0%	19,7%
Efektywna stawka PIT (%)	5,8%	6,7%	7,5%	8,1%	8,8%	9,3%	9,8%	10,3%	10,7%

*na podstawie symulacji modelu mikrosymulacyjnego (zwaloryzowane dane z 2024 r.)

W tabeli przedstawiono informacje o liczbie podatników przekraczających próg podatkowy ustalony na 120 tys. zł oraz o efektywnej stawce podatkowej PIT dla wszystkich podatników na skali podatkowej. Dane o latach 2022-2025 pochodzą z analizy deklaracji podatkowych ze skali podatkowej, zaś symulacje na lata 2026-2030 wykonano za pomocą modelu mikrosymulacyjnego Ministerstwa Finansów. Opiera się on na indywidualnych danych podatkowych z 2024 r., zwaloryzowanych na poszczególne lata. Liczba podatników od 2026 roku jest stała ze względu na nieuwzględnianie przez model mikrosymulacyjny zmian demograficznych. Efektywną stawkę podatkową PIT obliczono jako stosunek podatku należnego do sumy dochodów podatników po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne. Podatku należnego nie obniżono o część zwrotną ulgi na dzieci.

Przedstawiony scenariusz wskazuje na średni roczny wzrost grupy podatników przekraczających próg podatkowy 120 tys. zł wynoszący ok. 0,5 mln osób.

Zwiększanie się części dochodów podatników objętych stawką podatkową 32% wpływa na wzrost efektywnej stawki podatkowej. Ten wzrost był szczególnie silny

w latach 2023-2024, kiedy to stawka ta wzrosła odpowiednio o 0,9 i 0,8 pp.[3], słabszy zaś w kolejnych latach kiedy wzrasta o średnio 0,5 pp. rocznie. Różnice w tempie wzrostu efektywnej stawki PIT wynikają m.in. z dynamiki dochodów podatników obserwowanej w poszczególnych latach.

Dane z zeznań podatkowych nie potwierdzają zatem, jakoby dynamiczny wzrost wynagrodzenia, spowodował istotny wzrost obciążeń podatkowych, tym bardziej że w przypadku „typowej" osoby zatrudnionej na umowie o pracę, której przysługują „podstawowe" koszty uzyskania przychodów wynoszące 3000 zł rocznie i niekorzystającej z żadnych dodatkowych ulg ani preferencji, przekroczenie progu dochodowego (120 000 zł) następuje dopiero przy osiągnięciu średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto na poziomie ok. 11 878 zł miesięcznie.

[3] Punkt procentowy.

Chciałbym zauważyć, że brak ustawowego mechanizmu automatycznej waloryzacji progów podatkowych jest świadomym działaniem ustawodawcy. W pierwotnym brzmieniu ustawy PIT, obowiązującym od 1 stycznia 1992 r., w art. 27 przewidziano mechanizm waloryzacji skali podatkowej, w tym kwoty zmniejszającej podatek. Jednak z dniem 1 stycznia 2004 r., na mocy ustawy z dnia 12 listopada 2003 r.[4], przepisy te zostały uchylone. Od tego czasu ustawa nie zawiera mechanizmu automatycznej waloryzacji skali podatkowej. Oznacza to, że obecnie każda zmiana parametrów skali podatkowej wymaga odrębnej decyzji ustawodawcy.

Podniesiony przez Pana Senatora w oświadczeniu argument dotyczący „pełzającej progresji", w wyniku którego coraz większa liczba podatników obejmowana jest wyższym progiem podatkowym bez proporcjonalnego wzrostu realnej siły nabywczej ich dochodów, jest rezultatem wielu czynników. Nie dotyczą one głównie „presji inflacyjnej", lecz również wzrostu produktywności pracy, rozwoju gospodarczego oraz wzrostu wynagrodzeń, będącego efektem zwiększania kwalifikacji pracowników, ich doświadczenia zawodowego i rosnącej wartości wykonywanej przez nich pracy. W konsekwencji sam fakt zwiększania się liczby podatników, osiągających dochody przekraczające próg podatkowy, nie może być automatycznie interpretowany wyłącznie jako brak efektu waloryzacji progu podatkowego.

Uprzejmie wyjaśniam, że progresywny charakter systemu podatkowego realizuje konstytucyjną zasadę sprawiedliwości podatkowej, wywodzoną z art. 2 i art. 84 Konstytucji RP[5], zgodnie z którą poziom obciążeń podatkowych może być zróżnicowany w zależności od poziomu osiąganych dochodów.

Państwo, w związku z zasadą władztwa podatkowego, ma uprawnienie do swobodnego kształtowania dochodów budżetowych w celu zapewnienia równowagi budżetowej finansów publicznych. Zadanie to musi być jednak realizowane w granicach zakreślonych przez funkcjonowanie zasady sprawiedliwości podatkowej.

Jak wynika bowiem z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego[6], podczas kształtowania prawa podatkowego podstawowy jest wymóg dostosowania wymiaru podatku do zdolności podatkowej podatnika. Chodzi o to, by kształtując system podatkowy, wyznaczyć zobowiązania podatkowe według indywidualnej zdolności do płacenia podatku, tj. z uwzględnieniem sytuacji osobistej i ekonomiczno-finansowej podatnika, co oznacza, że osoby o wyższych dochodach powinny płacić większy podatek.

Przy tej okazji należy przypomnieć, że Polska znajduje się w procedurze nadmiernego deficytu, uruchomionej przez Radę UE w lipcu 2024 r. Wyjście z tej procedury wymaga od rządu realizacji planu naprawczego, którego celem jest sprowadzenie deficytu finansów publicznych poniżej 3% PKB oraz stabilizacja długu

[4] Dz. U. poz. 1956.
[5] Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.).
[6] Wyrok z dnia 28 października 2015 r. sygn. akt K 21/14.

publicznego. Rada UE zaleciła Polsce realizację tego planu do 2028 roku. Tym samym dyskusja nad wprowadzeniem postulowanego rozwiązania powinna uwzględniać również tą okoliczność.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów